

Skolors genomförande av garantin för tidiga stödinsatser

Tematisk tillsyn

Diarienummer: 2023:429

Tematisk tillsyn

Tematisk tillsyn är en inspektionsform där Skolinspektionen detaljerat och systematiskt granskar ett utvalt område för att kontrollera att verksamheter uppfyller gällande författningskrav. Området är utvalt efter en riskanalys. De granskade verksamheterna får enskild återkoppling i form av beslut och som regel presenteras även resultaten i en rapport. Rapporten baseras på verksamheterna som har granskats, och kan inte ge en nationell bild av det aktuella området. Utgångspunkten för en tematisk tillsyn är alla barns och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö.

Citera gärna Skolinspektionens rapporter, men kom ihåg att uppge källa: Skolinspektionen, rapportens namn och år.

Skolinspektionen, Tematisk tillsyn 2024

Diarienummer: 2023:429

ISBN 978-91-988760-6-2

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Hälften av skolorna brister i arbetet med garantin i förhållande till lagkraven	5
Obligatoriska material genomförs inte alltid i sin helhet eller i rätt tid.....	6
Specialpedagogisk kompetens saknas eller nyttjas inte som avsett.....	6
Skolornas organisation och rutiner stödjer inte alltid ett korrekt genomförande av garantin	6
Inledning	7
Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen	7
De obligatoriska materialen riskerar att inte genomföras som avsett	7
Särskild bedömning riskerar att inte genomföras i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens	8
Uppföljning av vidtagna extra anpassningar i samråd riskerar att utebli	10
Syfte och frågeställningar	10
Avgränsningar	11
Tillsynens genomförande	11
Det här visar tillsynen	12
Hos hälften av skolorna finns brister i arbetet med garantin för tidiga stödinsatser.....	12
Genomförande av de obligatoriska materialen.....	12
Kartläggningmaterialen och bedömningsstöden genomförs inte alltid fullt ut eller vid rätt tidpunkt	13
Beslut om att undanta elever fattas inte alltid av rektor.....	14
Särskild bedömning och planering av extra anpassningar	14
Särskild bedömning och planering av extra anpassningar genomförs utan samråd med specialpedagogisk kompetens	15
Uppföljning och överlämning av vidtagna extra anpassningar	16
Personal med specialpedagogisk kompetens saknas eller deltar inte vid uppföljning av vidtagna extra anpassningar	16
Skolorna överlämnar information om extra anpassningar till nästkommande lärare	17

Avslutande kommentar	18
Skolornas organisation och rutiner stödjer inte alltid ett korrekt genomförande av garantin	18
Referenser	20
Bilagor	21
Bilaga 1 Tillsynens frågeställningar och bedömningsgrunder	22
Bilaga 2 Metod och urval	25
Bilaga 3 Skolenheter som ingått i tillsynen.....	27

Sammanfattning

Garantin för tidiga stödinsatser syftar till att ge elever rätt stöd i rätt tid. Brister i skolornas arbete med garantin för tidiga stödinsatser kan leda till att elevers stödbehov uppmärksammas sent och att ändamålsenliga stödinsatser därmed försenas.

Garantin för tidiga stödinsatser började gälla läsåret 2019/20. Den omfattar förskoleklassen och lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan,¹ sameskolan och specialskolan. Garantin syftar till att alla elever som är i behov av stödinsatser för sin språkliga (svenska) och matematiska utveckling ska få rätt stöd i rätt tid.

Under perioden 2019–2024 har Skolinspektionen haft ett regeringsuppdrag som handlar om att följa upp och utvärdera garantin för tidiga stödinsatser. Tidigare resultat inom regeringsuppdraget visar på risker för att garantin inte genomförs i sin helhet eller på det sätt som avses. Därför har Skolinspektionen genomfört denna tematiska tillsyn av 40 skolors² arbete med garantin för tidiga stödinsatser.

Tillsynen har inriktats mot skolornas genomförande av de obligatoriska materialen som ingår i garantin, särskild bedömning och planering av extra anpassningar, samt uppföljning och överlämning av extra anpassningar inom ramen för garantin. I tillsynen har Skolinspektionen bedömt om det föreligger brister i förhållande till krav i bestämmelserna som rör dessa delar av garantin. I denna rapport redovisas resultat från tillsynen.

Hälften av skolorna brister i arbetet med garantin i förhållande till lagkraven

Sammantaget visar tillsynen att det finns brister i arbetet med en eller flera delar av garantin hos 20 av de 40 skolor som ingått i tillsynen.

Vid 12 av de 20 skolor som haft brister har Skolinspektionen identifierat brister inom något av tillsynens områden, och 7 skolor har haft brister inom två områden. En skola har haft brister inom samtliga tre områden som tillsynen har omfattat.

¹ Skolformen anpassade grundskolan (tidigare grundsärskolan) ingår i garantin från och med 1 juli 2024.

² Med skola avses i detta sammanhang skolenhet, men benämningen "skola" används fortsättningsvis i rapporten.

Obligatoriska material genomförs inte alltid i sin helhet eller i rätt tid

Vid 11 av 40 skolor har Skolinspektionen konstaterat brister som handlar om genomförandet av de obligatoriska materialen som ingår i garantin för tidiga stödinsatser. Merparten av bristerna i arbetet med denna första del av garantin rör användningen av de nationella bedömningsstöden i läs- och skrivutveckling respektive taluppfattning, som är obligatoriska att genomföra i årskurs 1. Vidare finns det också brister som rör användningen av de nationella kartläggningmaterialen som ska genomföras under höstterminen i förskoleklassen. I tillsynen har däremot inga brister gällande skolornas genomförande av de nationella proven i årskurs 3 konstaterats.

Specialpedagogisk kompetens saknas eller nyttjas inte som avsett

På 9 av 40 skolor har Skolinspektionen funnit brister i arbetet med särskild bedömning och planering av extra anpassningar. Bristerna handlar framför allt om att särskild bedömning och planering av extra anpassningar inte alltid genomförs i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Det förekommer även att personal med sådan kompetens inte medverkar i den uppföljning av extra anpassningar som ska ske inför övergången till årskurs 1 och årskurs 4.

Skolornas organisation och rutiner stödjer inte alltid ett korrekt genomförande av garantin

I tillsynen har det framkommit att de granskade skolornas organisering av och rutiner för arbetet med garantin för tidiga stödinsatser inte alltid stödjer ett genomförande enligt bestämmelserna. Det förekommer att skolorna saknar tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens, men även att personal med sådan kompetens inte involveras i de moment där samråd med sådan personal ska ske.

Med anledning av dessa iakttagelser och de brister som påtalats i tillsynen vill Skolinspektionen särskilt betona det ansvar som rektorn och huvudmannen har för utbildningen. Det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor, men ytterst är det huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen samt tillhörande förordningar och föreskrifter.

Inledning

Inför läsåret 2019/20 infördes garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet i skollagen.³ Den beskriver en arbetsprocess i flera steg som är avsedd att stärka skolornas arbete med att utveckla elevers kunskaper inom språk (svenska) och matematik. Den omfattar förskoleklassen och lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan,⁴ sameskolan och specialskolan, och syftar till att alla elever som är i behov av stödinsatser för sin språkliga och matematiska utveckling ska få rätt stöd i rätt tid.⁵

Garantin för tidiga stödinsatser omfattar flera moment, varav det första är att elevernas kunskapsutveckling ska kartläggas och bedömas utifrån obligatoriska underlag i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Om det utifrån användning av materialen finns indikation på att elever inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i årskurs 1 och 3 i de aktuella ämnena ska särskild bedömning av elevernas kunskapsutveckling göras i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Den särskilda bedömningen kan resultera i att elever ges stödinsatser för sin språkliga och matematiska utveckling. Slutligen ska insatserna följas upp och informationen överlämnas till mottagande lärare i årskurs 1 respektive årskurs 4. Garantin är uppfylld först när uppföljning och överlämning har genomförts.

Därför har Skolinspektionen genomfört tillsynen

Denna tematiska tillsyn genomförs som ett delprojekt inom ramen för Skolinspektionens regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera garantin för tidiga stödinsatser under perioden 2019–2024.⁶ Tidigare resultat inom regeringsuppdraget visar på risker för att garantin inte genomförs i sin helhet eller på det sätt som avses. Därför har denna tillsyn inriktats mot skolors genomförande av de obligatoriska materialen, särskild bedömning och planering av extra anpassningar samt uppföljning och överlämning av extra anpassningar inom ramen för garantin.

De obligatoriska materialen riskerar att inte genomföras som avsett

Garantin för tidiga stödinsatser omfattar flera moment, varav det första är att elevernas kunskapsutveckling ska kartläggas och bedömas utifrån nationella underlag i svenska, svenska som andraspråk och matematik. I förskoleklassen är det obligatoriskt att använda nationella

³ 3 kap. 4, 4a, 4b §§ skollagen (2010:800).

⁴ Skolformen anpassade grundskolan (tidigare grundsärskolan) ingår i garantin från och med 1 juli 2024.

⁵ Regeringens proposition. Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser. Prop. 2017/18:195, s. 28 f.

⁶ U2018/03700/S (delvis), U2018/03704/S, U2018/03700 (delvis), U2021/02259.

kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande under höstterminen.⁷ I årskurs 1 ska nationella bedömningsstöd i taluppfattning respektive läs- och skrivutveckling användas både på höst- och vårterminen.⁸ Slutligen ska nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik genomföras på vårterminen i årskurs 3.⁹ Kartläggningsmaterialen, bedömningsstöden och de nationella proven innehåller flera delar och huvudregeln är att alla elever i förskoleklassen, årskurs 1 och årskurs 3 ska genomföra samtliga delar. Om det finns särskilda skäl får dock rektor besluta att en lärare inte behöver använda kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd eller nationella prov, eller delar av dessa, för enskilda elever.¹⁰

Skolinspektionens utvärdering av garantin visar hittills att det finns en risk att de obligatoriska materialen inte används i enlighet med bestämmelserna. Inom ramen för regeringsuppdraget har Skolinspektionen bland annat genomfört en enkätundersökning i flera delar, där lärare i förskoleklass, årskurs 1 och 3 samt personal med specialpedagogisk kompetens och rektorer tillfrågats om arbetet med garantins olika moment. I den senaste undersökningen som avsåg läsåret 2021/22 framkom att användningen av kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden enligt respondenternas utsagor var hög, men det förekom också att kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden inte använts i sin helhet eller för alla elever. Till exempel uppgav 94 procent av lärarna som undervisade i förskoleklass att de använt hela kartläggningsmaterialet "Hitta språket", medan 90 procent uppgav att de använt hela kartläggningsmaterialet "Hitta matematiken". Det framkom också skillnader gällande användningen av de nationella bedömningsstöden. Till exempel svarade 92 procent av lärarna som undervisade i årskurs 1 att de använt delen "Läsa" i det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling för samtliga elever under läsåret, medan 65 procent angav att de använt delen "Skriva" för alla elever.¹¹

Särskild bedömning riskerar att inte genomföras i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens

Inom garantin ska ansvariga förskollärare och lärare genomföra en särskild bedömning av vissa elevers kunskapsutveckling. En särskild bedömning ska göras för samtliga elever där det utifrån användningen av de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, bedömningsstöden i årskurs 1 eller de nationella proven i årskurs 3 finns en indikation på att en elev i

⁷ 8 kap. 2–3 §§ skolförordningen (2011:185) samt SKOLFS 2019:16

⁸ 9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen samt SKOLFS 2016:66. För sameskolan gäller 12 kap. 12 b och c §§ skolförordningen samt SKOLFS 2016:66.

⁹ 9 kap. 20–22 §§ skolförordningen samt SKOLFS 2021:69. För sameskolan gäller 12 kap. 10–12 a §§ skolförordningen samt SKOLFS 2021:71. Skolverkets föreskrifter om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan och sameskolan uppdateras årligen. För läsåret 2023/24 gäller SKOLFS 2022:448 för grundskolan och SKOLFS 2022:450 för sameskolan.

¹⁰ 9 kap. 20 § skolförordningen samt SKOLFS 2019:16, 6 §, SKOLFS 2016:66, 6 §.

¹¹ Skolinspektionen, Delredovisning II av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser dnr: 2018:801, bilaga 2 Enkät svar 2022, sid. 7–9.

förskoleklassen eller i lågstadiet inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik.¹² Vid den särskilda bedömningen ska ansvarig förskollärare eller lärare som huvudregel samråda med personal med specialpedagogisk kompetens.¹³

Den särskilda bedömningen handlar om att avgöra om en elev är i behov av extra anpassningar eller inte, alternativt om en anmälan behöver göras till rektorn om utredning av elevens behov av särskilt stöd.¹⁴ En särskild bedömning behöver inte göras för de elever där ansvarig förskollärare eller lärare redan befarar att eleverna inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som garantin omfattar. För dessa elever ska åtgärder redan skyndsamt ha vidtagits, det vill säga planering av extra anpassningar alternativt anmälan till rektor om utredning av behov av särskilt stöd.¹⁵

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Alternativt ska det göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Vid planeringen av extra anpassningar ska ansvarig förskollärare eller lärare som huvudregel samråda med personal med specialpedagogisk kompetens. Detta gäller oavsett om det är genom användningen av de obligatoriska materialen eller på annat sätt som det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 och 3.¹⁶ Om den särskilda bedömningen däremot resulterar i bedömningen att eleven inte kommer att ha några problem att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas behöver ansvarig förskollärare eller lärare inte vidta några ytterligare åtgärder inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser.

I Skolinspektionens utvärdering av garantin har det hittills framkommit att den särskilda bedömningen riskerar att inte alltid genomföras som avsett. I en granskning av 30 skolors arbete med garantin i förskoleklass år 2020 framkom att det vid hälften av skolorna inte hade genomförts någon särskild bedömning i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Skälen till detta var att tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens var begränsad eller saknades.¹⁷ I

¹² 3 kap. 4 § 1 st skollagen.

¹³ 3 kap. 4 a § skollagen. Av bestämmelsen framgår att sådant samråd inte behöver genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. Även om ansvarig förskollärare eller lärare har sådan kompetens är det att föredra att han eller hon ändå samråder med exempelvis en specialpedagog, se prop. 2017/18:159 s. 87.

¹⁴ Prop. 2017/18:195, s. 48.

¹⁵ 3 kap. 4 § 3 st skollagen.

¹⁶ 3 kap. 4 a § samt 3 kap. 5 § skollagen.

¹⁷ Skolinspektionen (2020) Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen.

Skolinspektionens enkätundersökning för läsåret 2021/22 framkom också tydliga skillnader gällande i hur stor utsträckning som personal med specialpedagogisk kompetens diskuterade och bedömde elevers kunskapsutveckling tillsammans med lärare. Enkätsvaren visade att den specialpedagogiska personalen i lägre utsträckning diskuterade och bedömde elevers utveckling tillsammans med lärare i förskoleklass än i årskurs 1 och 3. Det framgick också att personal med specialpedagogisk kompetens i lägre utsträckning diskuterade och bedömde elevers matematiska utveckling tillsammans med lärare jämfört med den språkliga, vilket gällde för såväl förskoleklassen som årskurs 1 och 3.¹⁸

Uppföljning av vidtagna extra anpassningar i samråd riskerar att utebli

Garantins sista moment handlar om att ansvarig lärare, som huvudregel i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens,¹⁹ i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet ska följa upp de extra anpassningar som en elev har getts i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs²⁰ och garantin anses inte vara uppfylld förrän detta sista moment är genomfört.²¹

I den enkätundersökning som Skolinspektionen genomförde avseende läsåret 2021/22 uppgav en relativt liten andel av den specialpedagogiska personalen att de alltid eller oftast följer upp extra anpassningar tillsammans med elevens lärare. När det handlar om insatta extra anpassningar för elevers språkliga utveckling svarar knappt 40 procent av personalen med specialpedagogisk kompetens att de alltid eller oftast gör en sådan uppföljning tillsammans med läraren. Motsvarande andel gällande uppföljning av extra anpassningar för matematisk utveckling var lägre, knappt 30 procent.²²

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna tillsyn har varit att bedöma om skolor genomför garantins olika moment i enlighet med bestämmelserna i skollagen, skolförordningen och de föreskrifter som gäller garantin. Tillsynen har utgått från nedanstående tre frågeställningar:

- 1) Använder förskollärare och lärare de nationella kartläggningssmaterialen, de nationella bedömningsstöden och de nationella proven utifrån författningarnas krav?

¹⁸ Skolinspektionen, Delredovisning II av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser dnr: 2018:801, sid. 28.

¹⁹ 3 kap. 4 a § skollagen.

²⁰ 3 kap. 4 b § skollagen.

²¹ Prop. 2017/18:195, s. 66.

²² Skolinspektionen, Delredovisning II av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser dnr: 2018:801, bilaga 2 Enkät svar 2022, sid. 19.

- 2) Genomför förskollärare och lärare särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling utifrån författningarnas krav?
- 3) Följer förskollärare och lärare upp vidtagna extra anpassningar och överför resultatet av uppföljningen utifrån författningarnas krav?

Frågeställningarna utgår från de bestämmelser i skolförfattningarna som rör garantin för tidiga stödinsatser. En sammanfattning av dessa bestämmelser finns i bilaga 1.

Avgränsningar

Tillsynen har omfattat garantins genomförande i förskoleklassen samt årskurserna 1–3 i grundskolan och sameskolan.

Hur eller vilka stödinsatser eleverna har getts inom ramen för garantin har inte varit föremål för utredning och bedömning i tillsynen.

Tillsynens genomförande

Tillsynen har omfattat 40 skolor. I urvalet av skolor till tillsynen har ett variationsurval tillämpats för att ge en variation av skolor sett till bland annat kommuntyp, huvudmannaskap och skolornas storlek. Samtliga skolor i tillsynen har elever i förskoleklass och årskurserna 1–3, och sett till huvudmannaskap är 29 skolor kommunala, 10 är fristående och en sameskola som har statlig huvudman. En förteckning över de skolor som ingått i tillsynen återfinns i bilaga 3.

Tillsynen har avsett skolornas arbete med garantin för tidiga stödinsatser under läsåret 2022/23 och underlag för bedömning har inhämtats genom intervjuer och dokumentstudier. Intervjuer har genomförts med lärare som undervisar i förskoleklass och årskurserna 1–3, personal med specialpedagogisk kompetens och rektor. Samtliga intervjuer har genomförts digitalt via videolänk under perioden september till november 2023. Inför intervjuerna har dokumentation begärts in. För en utförligare beskrivning av tillsynens urvalskriterier och metod, se bilaga 2.

Det här visar tillsynen

Här redovisas det samlade resultatet från denna tematiska tillsyn.

I en tillsyn kontrollerar Skolinspektionen att den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra författningar. Tillsyn resulterar i bedömningar av om det föreligger brister i förhållande till krav i bestämmelserna eller inte. Denna redovisning fokuserar därför på de brister som Skolinspektionen har konstaterat.

De brister som har identifierats redovisas här uppdelat på tre avsnitt. I det första avsnittet beskrivs vilka brister som har identifierats kopplat till genomförandet av de obligatoriska materialen, vilket inkluderar kartläggningsmaterialen i förskoleklassen, bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3. I det andra avsnittet redogörs för de brister som har identifierats gällande särskild bedömning och planering av extra anpassningar i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. I det tredje och sista avsnittet redogörs för de brister som identifierats avseende uppföljning och överlämning av vidtagna extra anpassningar, vilket är garantins sista och avslutande steg.

Hos hälften av skolorna finns brister i arbetet med garantin för tidiga stödinsatser

Sammantaget visar tillsynen att det finns brister i arbetet med garantins genomförande hos 20 av de 40 skolor som har ingått i tillsynen.

Brister har konstaterats kopplat till samtliga tre områden som tillsynen har omfattat. Vid 12 av de 20 skolorna med brister har Skolinspektionen identifierat brister inom något av tillsynens områden, och sju skolor har brister inom två områden. Bland de skolor där brister har konstaterats inom två områden är det vanligt förekommande att det saknas tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens, vilket påverkar såväl arbetet med särskild bedömning och planering av extra anpassningar som uppföljningen av extra anpassningar. Slutligen har Skolinspektionen vid en skola konstaterat brister kopplade till samtliga tre områden som tillsynen omfattat.

Genomförande av de obligatoriska materialen

Vid 11 av 40 skolor har Skolinspektionen konstaterat brister som handlar om genomförandet av de obligatoriska materialen för kartläggning och bedömning. Merparten av bristerna i arbetet med denna del av garantin rör användningen av de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1, men det finns också brister som rör användningen av de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklass. Inga brister har dock konstaterats avseende skolornas genomförande av de nationella proven i årskurs 3. I tillsynen har det också framkommit att mer än hälften av de 40 skolor som ingått i tillsynen använder andra material utöver de obligatoriska

materialen, framför allt för att kartlägga elevernas läs- och skrivutveckling över tid. Användningen av sådana material förekommer både hos skolor där Skolinspektionen identifierat brister i arbetet med garantin och hos skolor där inga brister identifierats.

Nedan redogörs mer ingående för de brister som konstaterats gällande skolornas genomförande av kartläggningsmaterialen i förskoleklassen och de nationella bedömningsstöden i årskurs 1. Vid tre av de elva skolorna har Skolinspektionen, utöver de brister som identifierats inom detta område, även konstaterat brister i andra delar av arbetet med garantin.

Kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden genomförs inte alltid fullt ut eller vid rätt tidpunkt

Vid två skolor har Skolinspektionen funnit att skolorna inte genomfört alla delar av de obligatoriska kartläggningsmaterialen "Hitta språket" och "Hitta matematiken" vid rätt tillfälle. Vart och ett av kartläggningsmaterialen består av fyra aktiviteter som är obligatoriska att genomföra under höstterminen i förskoleklassen. På den ena skolan har inte en av aktiviteterna som ingår i materialet "Hitta matematiken" genomförts, och på den andra skolan genomfördes inte hela materialet "Hitta språket" under höstterminen. Tidsbrist, en stor elevgrupp och att arbetet med kartläggningen påbörjades senare än planerat framkommer som anledningar till att kartläggningsmaterialen inte genomfördes i sin helhet under höstterminen.

Vidare har Skolinspektionen konstaterat brister på sju skolor när det gäller genomförandet av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1. De nationella bedömningsstöden i läs- och skrivutveckling respektive taluppfattning består av två delar vardera. För det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling gäller att både delen "Läsa" och delen "Skriva" ska genomföras på höstterminen och på vårterminen i årskurs 1. I det nationella bedömningsstödet i taluppfattning finns muntliga uppgifter som ska genomföras på höst- och vårterminen i årskurs 1, samt skriftliga uppgifter som endast ska genomföras på vårterminen. Vid fem av skolorna har dock delen "Skriva" i bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling inte genomförts på höstterminen utan endast under vårterminen. På en skola genomfördes de nationella bedömningsstöden med alla elever under höstterminen, men under vårterminen genomfördes endast utvalda delar av bedömningsstöden med de elever som vid höstens tillfälle uppvisade låga resultat. På den sista av de sju skolorna genomfördes endast delen "Läsa" i bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling under höstterminen, och varken "Skriva" eller "Läsa" gjordes under vårterminen.

På två skolor har Skolinspektionen funnit brister kopplade till genomförandet av såväl kartläggningsmaterialen i förskoleklass som bedömningsstöden i årskurs 1. På den ena skolan kunde inte arbetet med kartläggningsmaterialen i förskoleklassen avslutas förrän i början på vårterminen på grund av sjukfrånvaro. Därtill genomfördes delen "Skriva" i

bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling inte under höstterminen, utan bara under vårterminen i årskurs 1. På den andra skolan påverkades arbetet med kartläggningsmaterialen i förskoleklassen av sjukfrånvaro hos eleverna, och materialet "Hitta matematiken" kunde därmed inte genomföras med alla elever innan höstterminens slut. Utöver detta genomfördes inte de muntliga uppgifterna i bedömningsstödet i taluppfattning med alla elever under vårterminen i årskurs 1, utan endast med de elever som fått ett visst resultat vid höstens tillfälle. Anledningen till att det bara var ett urval av eleverna som gjorde de muntliga uppgifterna under vårterminen uppgavs vara brist på tid och resurser.

Beslut om att undanta elever fattas inte alltid av rektor

Utöver brister kopplade till genomförandet av de obligatoriska kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden har Skolinspektionen också konstaterat brister gällande att undanta elever från genomförandet av de obligatoriska materialen med hänvisning till särskilda skäl. Detta gäller två skolor. På den ena skolan undantogs en elev i förskoleklassen från att göra kartläggningsmaterialen, men beslutet att göra så fattades inte av rektorn utan av läraren och personal med specialpedagogisk kompetens. På den andra skolan hade det inte fattats något beslut om särskilda skäl för en elev, trots att eleven undantagits från att genomföra bedömningsstödet i årskurs 1.

Särskild bedömning och planering av extra anpassningar

Vid nästintill samtliga av de 40 skolor som ingått i tillsynen har lärarna genomfört en särskild bedömning för de elever som uppvisat indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som garantin omfattar. På 9 av 40 skolor har Skolinspektionen dock funnit brister i arbetet med särskild bedömning och planering av extra anpassningar. De brister som har konstaterats handlar till största delen om att särskild bedömning och planering av extra anpassningar inte genomförs i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, vilket är ett krav inom garantin.

Vid tre av de nio skolorna är det endast i arbetet inom detta område som Skolinspektionen har påtalat brister i skolornas genomförande av garantin. På de resterande sex skolorna har Skolinspektionen även konstaterat brister i andra delar av garantins genomförande.

Nedan redogörs mer ingående för de brister som konstaterats kopplat till genomförandet av särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling och planering av extra anpassningar.

Särskild bedömning och planering av extra anpassningar genomförs utan samråd med specialpedagogisk kompetens

På två av de nio skolorna har Skolinspektionen funnit att särskild bedömning sker i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, men i planeringen av extra anpassningar saknas ett sådant samråd. På de resterande sju skolorna har Skolinspektionen däremot konstaterat att såväl särskild bedömning som planeringen av extra anpassningar inte alltid sker i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens.

Av tillsynen framgår att det varierar i vilken utsträckning som skolorna har tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens, vilket påverkar förutsättningarna för att genomföra särskild bedömning och planering av extra anpassningar i enlighet med garantin. På två skolor framkommer att det inte funnits någon personal med specialpedagogisk kompetens att tillgå under läsåret 2022/23, och därmed har samråd med sådan personal inte kunnat ske för vare sig förskoleklassen, årskurs 1 eller årskurs 3. En skola har saknat specialpedagogisk kompetens under delar av vårterminen, vilket har påverkat förutsättningarna för samråd kopplat till de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3 som ska genomföras då. Vid två andra skolor har ansvarig förskollärare också haft specialpedagogisk kompetens, medan tillgång till sådan kompetens har saknats för årskurserna 1 och 3. Specialpedagogisk kompetens har då nyttjats i enlighet med garantin för eleverna i förskoleklass, men inte för eleverna i årskurserna 1 och 3.

Vidare har tillsynen visat att det på två skolor funnits tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens, men att denna kompetens inte har varit involverad i särskild bedömning och planering av extra anpassningar i enlighet med garantin. På den ena skolan framkommer att lärarna som undervisar i förskoleklass respektive årskurs 1 och 3 har gjort egna analyser av elevernas resultat efter att de genomfört kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov. Därefter har lärarna i varierande utsträckning haft en dialog med skolans specialpedagog om vad analyserna har visat och om de elever som uppvisat indikation eller inte klarat någon del av de nationella proven. För årskurs 1 och 3 framkommer att lärarna informerade specialpedagogen om de elever som bedömdes ha uppvisat indikation eller inte klarat någon del av provet och förde en dialog om dessa elever. Avseende förskoleklassen framkommer däremot att lärarna genomförde den särskilda bedömningen själva och att de endast samrådit med specialpedagogen för vissa elever och när tillfälle funnits. Efter att lärarna genomfört och analyserat resultaten av de nationella kartläggningsmaterialen, de nationella bedömningsstöden och de nationella proven har de utformat extra anpassningar för de elever som bedömts vara i behov av det. I vissa fall har lärarna haft samråd med specialpedagogen om detta, men inte alltid.

På den andra skolan framkommer att det under läsåret 2022/23 fanns tillgång till specialpedagogisk kompetens på skolan i form av en anställd

speciallärare. Trots detta skedde inte särskild bedömning och planering av extra anpassningar i samråd med specialpedagogisk kompetens för alla de elever som uppvisade indikation utifrån de obligatoriska kartläggningmaterialet och de nationella bedömningsstöden. I förskoleklassen genomfördes särskild bedömning för ett urval av de elever som uppvisat indikation, men i årskurs 1 genomfördes ingen sådan bedömning för de elever som uppvisade indikation. Skolans speciallärare ansvarade dock för att genomföra delen "Läsa" i det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling i årskurs 1, och genomförde en särskild bedömning av elevernas kunskaper avseende denna del. Efter att de nationella proven i årskurs 3 genomförts fanns det indikation på att flertalet elever inte skulle komma att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 3 i de ämnen som garantin omfattar. Samtliga av dessa elever hade redan extra anpassningar som lärarna hade planerat utan stöd av den specialpedagogiska kompetensen på skolan. I tillsynen beskrivs det specialpedagogiska stödet på skolan som underdimensionerat och som orsaken till att samråd vid särskild bedömning och planering av extra anpassningar inte har skett.

Uppföljning och överlämning av vidtagna extra anpassningar

I slutet av förskoleklassen och årskurs 3 ska det genomföras en uppföljning av de extra anpassningar som getts i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Denna uppföljning ska som huvudregel genomföras i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, om inte förskolläraren eller läraren själv har sådan kompetens. Uppföljning ska göras av alla extra anpassningar som getts i ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk, oavsett om de beslutats utifrån en särskild bedömning enligt garantin eller på annat sätt. Därefter ska informationen överlämnas till mottagande lärare i årskurs 1 respektive årskurs 4.

Vid 9 av 40 skolor har Skolinspektionen funnit att uppföljning av extra anpassningar inte har skett i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Vid åtta av de nio skolorna har Skolinspektionen även konstaterat brister inom andra delar av garantins genomförande, framför allt kopplat till att särskild bedömning inte skett i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Av tillsynen framgår samtidigt att samtliga 40 skolor som ingått har genomfört en överlämning av information om vidtagna extra anpassningar till nästkommande lärare i årskurs 1 och årskurs 4, och inga brister har konstaterats avseende detta.

Nedan redogörs mer ingående för de brister som har konstaterats avseende skolornas arbete med uppföljning av extra anpassningar.

Personal med specialpedagogisk kompetens saknas eller deltar inte vid uppföljning av vidtagna extra anpassningar

I tillsynen har Skolinspektionen konstaterat brister avseende uppföljning av extra anpassningar i samråd mellan lärare och personal med

specialpedagogisk kompetens på nio skolor. Det varierar mellan skolorna i vilken utsträckning som specialpedagogisk kompetens inte har medverkat och vad anledningen till detta är.

Vid en skola har det inte skett någon uppföljning av extra anpassningar i samråd mellan lärare och personal med specialpedagogisk kompetens för eleverna i förskoleklassen. Ansvarig förskollärare har istället genomfört uppföljningen själv. Vidare har det på fyra skolor identifierats brister avseende uppföljningen av extra anpassningar i årskurs 3. På två av dessa skolor framkommer att tillgången till personal med specialpedagogisk kompetens har varierat under läsåret 2022/23, och att det inte har skett någon uppföljning i samråd av de extra anpassningar som har getts till elever i årskurs 3. På de två andra skolorna har det funnits specialpedagogisk kompetens att tillgå i förskoleklassen, till exempel genom att ansvarig förskollärare också har sådan kompetens. Därmed har det varit möjligt att genomföra en uppföljning i enlighet med garantin för förskoleklassen, men inte för årskurs 3.

För resterande fyra skolor visar tillsynen att det inte har skett någon uppföljning av extra anpassningar i samråd för vare sig förskoleklassen eller årskurs 3. På två av skolorna har det saknats tillgång till specialpedagogisk kompetens under hela eller delar av läsåret. På de andra två skolorna har det funnits tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens, men uppföljningen av extra anpassningar har ändå inte skett i samråd mellan lärare och personal med specialpedagogisk kompetens.

Skolorna överlämnar information om extra anpassningar till nästkommande lärare

Tillsynen visar att samtliga skolor som ingått i granskningen överför resultatet av uppföljningen till den lärare som ska ansvara för eleven i årskurs 1 respektive årskurs 4. Överlämningarna sker framför allt i slutet av vårterminen men också i början av höstterminen, och flera skolor genomför överlämningsmöten både i slutet av vårterminen och början av höstterminen.

Avslutande kommentar

Under perioden 2019–2024 har Skolinspektionen haft ett regeringsuppdrag som handlar om att följa upp och utvärdera garantin för tidiga stödinsatser. Denna tematiska tillsyn har sin utgångspunkt i tidigare resultat inom regeringsuppdraget, som visar att garantins olika moment riskerar att inte genomföras på det sätt som avses.

Tillsynen har inriktats mot skolors genomförande av de obligatoriska materialen, särskild bedömning och planering av extra anpassningar samt uppföljning och överlämning av extra anpassningar inom ramen för garantin. Hur eller vilka stödinsatser eleverna har getts inom ramen för garantin har däremot inte varit föremål för bedömning i tillsynen.

Sammantaget har Skolinspektionen konstaterat brister i genomförandet av ett eller flera moment i garantin på hälften av de 40 skolorna i tillsynen. Utifrån resultatet ser Skolinspektionen att garantin för tidiga stödinsatser i dagsläget inte alltid genomförs i enlighet med bestämmelserna på alla skolor, vilket kan leda till att elever går miste om tidiga och ändamålsenliga stödinsatser.

Skolornas organisation och rutiner stödjer inte alltid ett korrekt genomförande av garantin

De brister som har identifierats i tillsynen handlar framför allt om att delar av kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden inte genomförs i sin helhet eller vid rätt tidpunkt, och att samråd med personal med specialpedagogisk kompetens inte alltid sker i enlighet med garantin. Utifrån tillsynens resultat och de skolor som ingått i urvalet ser Skolinspektionen inte att det finns några mönster i vilka skolor som har ingått i tillsynen, sett till exempelvis huvudmannaskap eller antal elever, och de brister som har identifierats.

Som orsak till att bristerna har uppstått anges i flertalet fall brist på tid och resurser för att genomföra garantins olika moment. Det kan till exempel handla om att de personella resurserna inte varit anpassade för elevgruppens storlek och behov eller att skolorna inte har haft tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens. Men det förekommer också att skolornas organisering av och rutiner för arbetet med garantin för stödinsatser inte alltid stödjer ett genomförande enligt bestämmelserna. Det kan till exempel vara så att skolorna har tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens som inte involveras i särskild bedömning eller planering och uppföljning av extra anpassningar, vilket leder till att garantin inte fullgörs i dessa delar. Liknande iakttagelser har Skolinspektionen gjort i sin inspektion av skolors arbete med extra anpassningar och särskilt stöd i stort, vilket också under flera år har varit

det område där Skolinspektionen sett flest brister i sin tillsyn. Inspektionerna har till exempel visat på avsaknad av förankrade rutiner och en gemensam förståelse för arbetet med stödinsatser. Bristande tillgång till de kompetenser eller professioner som enligt lag ska finnas i elevhälsan har också skapat svagheter i arbetet med stödinsatser. Samtidigt har regleringen kring stöd genom ändringar över åren blivit alltmer omfattande, vilket bland annat kan ha lett till tidskrävande förfaranden på skolorna och svårigheter att skapa överblick. Skolinspektionen ser positivt på att frågor om skolornas arbete med stöd nu utreds.²³

Med anledning av de iakttagelser som gjorts och de brister som påtalats i denna tematiska tillsyn vill Skolinspektionen avslutningsvis betona det ansvar som rektorn och huvudmannen har för utbildningen. Det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor, som också beslutar om skolenhetens inre organisation. Ytterst är det dock skolans huvudman som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen samt tillhörande förordningar och föreskrifter.

²³ Skolinspektionen (2024), En granskning av skolornas arbete med extra anpassningar och särskilt stöd i de obligatoriska skolformerna och i fritidshemmet, sid. 5–9

Referenser

Skolinspektionen (2020) *Kartläggning och tidiga stödinsatser i förskoleklassen*. Dnr SI 2019:6183.

Skolinspektionen (2022) *Delredovisning II av regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera. Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. Dnr 2018:8016.

Skolinspektionen (2024) *En granskning av skolornas arbete med extra anpassningar och särskilt stöd i de obligatoriska skolformerna och i fritidshemmet*. Dnr 2023:7269

Skolförordningen (2011:185)

Skollagen (2010:800)

Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande i förskoleklass (SKOLFS 2019:16)

Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan (SKOLFS 2016:66)

Skolverkets föreskrifter om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2022/2023 (SKOLFS 2021:69)

Skolverkets föreskrifter om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i sameskolan läsåret 2022/2023 (SKOLFS 2021:71)

Utbildningsdepartementet (2017/18:195) *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*.

Bilagor

Bilaga 1 – Tillsynens frågeställningar och bedömningsgrunder

Bilaga 2 – Metod och urval

Bilaga 3 – Skolenheter som ingått i tillsynen

Bilaga 1 Tillsynens frågeställningar och bedömningsgrunder

Nedan återges det författningsstöd som finns inom respektive frågeställning och som Skolinspektionen utgått ifrån vid bedömning av skolornas arbete med garantin för tidiga stödinsatser.

Frågeställning 1	
Använder förskollärare och lärare de nationella kartläggningsmaterialen, de nationella bedömningsstöden och de nationella proven utifrån författningarnas krav?	
8 kap. 2 § skolförordningen	Nationella kartläggningsmaterial ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande.
8 kap. 3 § skolförordningen	Statens skolverk får meddela närmare föreskrifter om nationella kartläggningsmaterial och användningen av dessa
9 kap. 20 § skolförordningen	Nationella prov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 9 kap. 21 § skolförordningen. Syftet med proven är att stödja betygssättningen, förutom i årskurs 3 där syftet är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper i relation till kriterierna för bedömning av kunskaper. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl.
9 kap. 21 § skolförordningen	Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9.
9 kap. 22 § 1 st skolförordningen	Nationella prov ska genomföras i slutet av årskursen. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder.
9 kap. 22 a § skolförordningen	Statens skolverk får meddela föreskrifter om att nationella prov får genomföras vid en annan tidpunkt än i slutet av årskursen samt närmare föreskrifter om när proven ska genomföras och om avidentifiering. Skolverket får även i övrigt meddela de föreskrifter som behövs om nationella prov och om skyldighet att delta i nationella prov.
9 kap. 22 b § skolförordningen	Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1.

9 kap. 22 c §	Statens skolverk får meddela närmare föreskrifter om nationella bedömningsstöd och användningen av dessa.
SKOLFS 2019:16	Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass.
SKOLFS 2016:66	Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och i sameskolan.
SKOLFS 2021:69	Skolverkets föreskrifter om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2022/2023.

Frågeställning 2

Genomför förskollärare och lärare särskilda bedömningar av elevers kunskapsutveckling utifrån författningarnas krav?

3 kap. 4 § skollagen	<p>Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik 2. lågstadiet i grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4. <p>Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det</p>
----------------------	---

	<p>skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 3 kap. 7 skollagen §.</p> <p>Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 3 kap. 5 § eller 7 § skollagen redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.</p>
3 kap. 4 a § skollagen	<p>Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. en särskild bedömning enligt 4 § 2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. <p>Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens.</p>

Frågeställning 3

Följer förskollärare och lärare upp vidtagna extra anpassningar och överför resultatet av uppföljningen utifrån författningarnas krav?

3 kap. 4 a § skollagen	<p>Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. en särskild bedömning enligt 4 § 2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik 3. uppföljning enligt 4 b §. <p>Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens.</p>
3 kap. 4 b § skollagen	<p>I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.</p>

Bilaga 2 Metod och urval

Urval och beskrivning av de granskade skolenheterna

Totalt 40 skolenheter har ingått i tillsynen. I urvalet av skolenheter har en variation eftersträvat sett till kommuntyp, huvudmannaskap, socioekonomiska förutsättningar samt antal elever och årskurser på skolan. En utgångspunkt för urvalet har också varit att en sameskola ska ingå i tillsynen.

Totalt 29 skolenheter i urvalet har kommunal huvudman, 10 skolenheter har enskild huvudman och en skolenhet (sameskolan) har statlig huvudman. I nedanstående tabell redovisas vilka årskurser som funnits på de utvalda skolenheterna.

Årskurser	Antal skolenheter
Förskoleklass och årskurs 1-3	7
Förskoleklass och årskurs 1-5	2
Förskoleklass och årskurs 1-6	21
Förskoleklass och årskurs 1-9	10
Totalt antal skolenheter i urvalet	40

Empiri och insamlingsmetod

Granskningens underlag för bedömning har inhämtats genom intervjuer och dokumentstudier. Vid intervjuerna har ett protokoll upprättats som huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över.

Intervjuer

Intervjuerna i tillsynen genomfördes via videolänk under perioden september–november 2023. För varje skolenhet har följande intervjuer genomförts:

- Intervjuer med ansvariga förskoleklasslärare och lärare som undervisar i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurserna 1-3.
- Intervju med personal med specialpedagogisk kompetens som arbetar mot förskoleklass och/eller lågstadiet.
- Intervju med skolenhetens rektor och i vissa fall även biträdande rektor eller annan person med ledningsansvar på skolan.

Antalet intervjuer har anpassats utifrån förutsättningarna på respektive skolenhet. Totalt intervjuades 164 förskollärare och lärare i grupper om två till sju personer, 54 personal med specialpedagogisk kompetens i grupper om en till tre personer samt 39 rektorer och 13 biträdande rektorer.

Vid intervjuerna har Skolinspektionens utredare utgått från ett gemensamt intervjustöd, men frågornas formulering och ordning liksom vilka följdfrågor som har ställts har varierat mellan intervjuerna.

Dokumentstudier

Skriftliga underlag av betydelse för tillsynen har inhämtats från skolenhetens rektor inför intervjuerna. Nedanstående dokumentation har begärts in från respektive skola:

- En förteckning över undervisande personal i svenska, svenska som andraspråk och matematik i förskoleklass till och med grundskolans årskurs 3.
- En förteckning över personal med specialpedagogisk kompetens på skolan.
- En sammanställning av uppgifter om antal elever som genomfört de olika delarna av garantin för tidiga stödinsatser läsåret 2022/23.
- Uppgifter om elevernas kunskapsresultat i läsförståelse i årskurs 1 och elevernas kunskapsresultat i årskurs 3 i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik.
- En begäran om information inför tillsynen.

Sammanställning, analys, bedömning och beslut

Empirin från intervjuerna vid skolbesöken har sammanställts i ett protokoll som har kommunicerats till huvudmannen och skolenheten. Den dokumentation som begärdes inför tillsynen har analyserats tillsammans med empirin från intervjuerna. Därefter har en sammantagen bedömning gjorts i ett verksamhetsbeslut.

I besluten till respektive huvudman för de utvalda skolenheterna anges om det finns brister i genomförandet enligt de författningar som ligger till grund för tillsynen. Besluten redovisar vilka omständigheter som ligger till grund för de bedömningar som har gjorts och vilka åtgärder som ska vidtas. Det är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarna och som ska se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten.

Slutligen har en analys av det samlade underlaget från alla skolor i tillsynen utgjort underlag för de resultat och iakttagelser som presenteras i denna rapport.

Bilaga 3 Skolenheter som ingått i tillsynen

Skola	Huvudman	Lägeskommun
Balingsnässkolan	Huddinge kommun	Huddinge
Bie skola	Katrineholms kommun	Katrineholm
Blötbergets skola	Ludvika kommun	Ludvika
Brinkskolan	Täby kommun	Täby
Bruksskolan	Degerfors kommun	Degerfors
Centrumskolan i Helsingborg	Centrumskolan i Helsingborg aktiebolag	Helsingborg
Ekängens skolor	Linköpings kommun	Linköping
Friskolan Hästens	Fritidshemmet Hästens AB	Stockholm
Heliås Svartvik skola	Heliås kunskapscentrum AB	Sundsvall
Hidinge skola	Lekebergs kommun	Lekeberg
Högastensskolan	Helsingborgs kommun	Helsingborg
Hököpinge skola	Vellinge kommun	Vellinge
Karlslundsskolan	Vallentuna kommun	Vallentuna
Katarina Södra skola	Stockholms kommun	Stockholm
Kulltorpsskolan	Gnosjö kommun	Gnosjö
Kvidinge skola	Åstorps kommun	Åstorp
Kärralundsskolan	Göteborgs kommun	Göteborg
Lektorpsskolan A	Lerums kommun	Lerum
Lemshaga Akademi	Lemshagastiftelsen	Värmdö
Lillegårdsskolan	Partille kommun	Partille
Lärbro skola	Gotlands kommun	Gotland
Lögdeå skola	Nordmalings kommun	Nordmaling
Malmens skola	Lerums kommun	Lerum
Munksunds skola	Piteå kommun	Piteå
Nya Centralskolan i Virserum	Prolympia Virserum AB	Virserum
Persöskolan	Luleå kommun	Luleå

Skola	Huvudman	Lägeskommun
Rimforsa skola F-3	Kinda kommun	Kinda
Rosenfeldtskolan	Karlskrona kommun	Karlskrona
Rydaholms skola	Värnamo kommun	Värnamo
Rävebergsskolan F-3	Göteborgs kommun	Göteborg
Saltsjöbadens samskola	Nacka kommun	Nacka
Sameskolan i Jokkmokk	Sameskolstyrelsen	Jokkmokk
Solängskolan	Kristna skolföreningen i Örkelljunga	Örkelljunga
Stockholm International Academy Hägersten	Mubarak Utbildning AB	Stockholm
Styckåsskolan	Arvika kommun	Arvika
Södra skolan i Kalmar	Södra skolan i Kalmar AB	Kalmar
Tallbackaskolan F-3	Nynäshamns kommun	Nynäshamn
Tanumskolan F-6	Tanums kommun	Tanum
Torparskolan	Växjö kommun	Växjö
Västanåskolan	Västanåskolans Ekonomiska förening	Örnsköldsvik